

Tirsdag 10. januar 1995 • Hamar Arbeiderblad

Tromsø skulle ofres til Stalin

TROMSØ (NTB-Gunnar Sætra): Tromsø som frihavn for Sovjetunionen og motstandsfolk som satte fyr på Universitetets Aula i Oslo, er noe av det en kan lese om i Kjell Fjørtofts nye bok når den kommer i bokhandelen i slutten av februar. Dessuten dokumenterer Fjørtoft at Grini-fanger lot seg verve til tjeneste for tyskerne.

I boka «De som tapte krigen» har Fjørtoft hentet fram en del av det han mener de «offisielle» krigshistorikerne har visst om, men har latt være å skrive.

– Jeg vet ikke hvorfor de har utelatt det, men jeg vet at jeg har møtt mye motstand i forbindelse med de fem bøkene jeg har skrevet om andre verdenskrig, sier Fjørtoft til NTB.

TROMSØ TIL STALIN

Fjørtoft forteller i den nye boken sin at USAs daværende president, Franklin D. Roosevelt, tilbød Tromsø som isfri havn til Sovjetunionen. Stalin takket nei til tilbudet og begrunnet det med at Sovjetunionen «ikke har hatt, og heller ikke kommer til å ha, territoriale krav i Norge». Det samme svarte Stalin da Roosevelt tilbød Narvik

og Skibotn som mulige isfrie havner for Sovjetunionen.

– Tilbudene fra Roosevelt ble satt fram overfor Sovjetunionens daværende ambassadør i Washington, herr Litnov, forteller Fjørtoft.

PROVOKASJON

I arbeidet med «De som tapte krigen» har Fjørtoft gått gjennom materiale fra norske, tyske og amerikanske arkiver. Der fant han og

så opplysninger om at det slett ikke var tyskerne som tente på aulalen i Universitetet i Oslo i 1943.

– De fire brannstifterne tilhørte miljøet rundt motstandsavisa «London-nytt». De helte bensin og annen brennbar væske utover podiet og gulvet i aulaen og lot den bli flammenes rov. Grunnen til provokasjonen var at de syntes konfrontasjonen mellom universitetsansatte og studentene på den ene siden, og tyskerne på den andre, ikke var sterk nok. De lyktes med provokasjonen. Konsekvensen var at 700 av dem som hadde sitt virke ved Universitetet i Oslo, ble arrestert. 17 av dem døde i konsentrasjonsleir i Tyskland, sier Tromsøforfatteren.

MOTSTANDSFOLK VERVET

I boka forteller Fjørtoft også om

NY BOK: Kjell Fjørtoft har skrevet en ny oppsiktsvekkende bok om andre verdenskrig.

FOTO: TORGEIR OLSEN

norske motstandsfolk som lot seg verve til å kjempe for tyskerne på Østfronten.

– De som lot seg verve, var ungdommer som ble fristet med bedre mat, bedre boforhold, fysisk trening og språkopplæring. Etter mitt syn er dette ett av flere forhold som viser at den norske krigshistorien har blitt fremstilt litt vel rosenrødt i etterkrigstida, sier Fjørtoft.

I alt var det 96 Grini-fanger som lot seg verve til tjeneste for tyskerne på Østfronten.

GI BORT: USAs president Franklin D. Roosevelt (til venstre) ville gi Tromsø til Sovjet, men Josef Stalin takket nei, skriver Kjell Fjørtoft i sin nye bok om den andre verdenskrig.

FOTO: HA-ARKIV

107791